

Дата: 02-15-25

Клас: 7 клас

Предмет: Мова. Література

Завдання:

Мова : 1. Вивчити про іменники
II відмінки.

2. Вир. 106 (а, б), 109 (ст. 62)

Літ-ра : 1) М. Козюбінський „Ялинка“

→ прочитати розділи III і IV,

- усно відповісти на запитання.

2) написати Чернетку 1 або 2 лектурч
„Слово о полку Ігоревім“ і обов'язково
принести на урок!!!

вечерю. Всі такі веселі, гомонять, радіють святечку. Хлопці та дівчата приносять вечерю, поздоровляють з празником, питають про Василька... А може, не радість, не щастя гостює в хаті. Може, мати плачуть, що нема з ними Василька; може, батько журяться та сумні-сумні сидять край столу і не їдять вечері. Ох, коли б хоч виїхати з цього мертвого лісу, побачити дорогу, хату... Василько торкнув коней; коні знялися з місця і нешвидко побрели по глибокому снігу... Але що се? Василько виразно побачив свою хату. Йому видалось, що в маленьких вікнах блимнув вогонь. Василько зрадів і повернув до хати. То був кущ, обсипаний снігом, і здалека видався хатою. Василько й руки опустив. Що тут чинити? Він глянув навкруги: здорові дуби стояли в лісі, мов страховища, і звідусюди простягали до нього цупкі чорні гілки. Василькові здалося, що то мерці, закутані білим покривалом, простягають до його свої руки. Йому стало страшно. Враз — щось зірвало Василькові шапку з голови, холодний сніг посипався йому на голову... То гіллячка зачепила шапку та збила її в сніг. Тільки Василько наважився злізти з коня по шапку, як десь далеко почулось: а-у-у-у! — і луною покотилося в лісі. А-у-у-у! — відгукнулось з другого боку і довго не вгавало. Василько похолов з страху. Волосся полізло догори, серце перестало стукати в грудях. Думка про вовків промайнула у його в голові. Він в нестямці затяв коней і зник поміж деревами.

Василько виїхав на узлісся. За лісом було поле. На полі, край лісу, стояв хрест. Василько побачив хрест і зрадів. «Адже я на дорозі... Се дорога до села, де живе мій дядько... недалеко до села...» Василько виїхав на дорогу... Але що се за вогники блимають під лісом?.. Що се чорне ворухиться на снігу?.. Враз коні жажнулися і сіпнули вбік. «Вовки», — подумав Василько. Він щосили затяв коні і вхопився за гриву... Переляканий, без шапки, запорошений снігом, мчався Василько по дорозі назустріч холодному вітрові. За ним навздогін бігли два вовки, вигинаючи сірі хребти... А хуртовина вила, крутила снігом та замітала їх сліди.

✓ III Вирядивши Василька, Яким легенько зітхнув; він продав ялинку за добрі гроші, а грошей було притьмом треба: треба було і чобіт жінці, треба було і на Новий рік дещо купити... Якимові трохи жаль стало Василька, що так любив тую ялинку. Та що вдієш, коли біда.

Олена поралась коло печі, хапаючись, щоб устигти на пору з вечерею. Ніхто не постеріг, що надворі ішов сніг. Аж дівчатка, бавлячися під вікном, радісно скрикнули: — Сніжок! Сніжок! Пустіть нас, мамо, надвір! — Олена та Яким разом глянули в вікно.

— Ой лишенько! Як той бідний Василько приб'ється додому в таку неgodу! — скрикнула Олена. Яким вийшов надвір. Небо заволокло сніговими хмарами, вітер забивав дух. Яким стривожився. «Коли б ще яка біда не лучилась хлопцеві», — подумав він.

— Ну, що? — спитала Олена, як він увійшов до хати. — Завірюха... та, може, ущухне... повинен би Василько над'їхати.

А хуртовина не вщухала. Олена раз у раз заглядала в вікно, вибігала надвір і все зітхала та бідкалася. Вже смеркалося, а Василька не було. Олена плакала. І нащо було посилати дитину проти ночі! Наче без тих трьох карбованців і не обійшлось би? Що з тих грошей, коли через їх можна позбутись найстаршої дитини? Олена мучилась і уявляла собі, як Василько збився з дороги, як напали на його вовки, як вони розривають по шматочку її любу дитину... Серце її обливалося кров'ю, сльози заливали очі. Яким мовчав, але тривоживсь не менш од Олени. Він щохвилини виходив надвір, вдивлявся у темряву, прислухавсь, як виє хуртовина, надаремне сподіваючись побачити Василька, почути його голос...

Люди давно вже вечеряли, а в Якимовій хаті й забули, який сьогодні день. Дівчатка поснули, дожидаючи вечері; старі сумували, їжа не йшла їм на думку. Сусідський хлопець приніс вечерю. «Просили вас на вечерю батько й мати, і я вас прошу. Будьте здорові з святим вечором!» — проказав він дзвінким голосом, подаючи мисчину в хустці. «А де ж Василько?» — поспитав він перегодом. Олена заголосила. Господи! Всі люди радіють, весело, як Бог приказав, зустрічають велике свято. Тільки її побила лиха година, відірвала від неї любе дитя й кинула його в хуртовину на поталу вовкам-сіроманцям.

✓ IV Вранці виплило ясне сонечко на погідне небо оглянути, що зробила ніч з землею. Вітер стих, і чистий свіжий сніг сріблом сяв під блакитним наметом неба. Земля наче вбралась на Різдво у білу сорочку. Скоро розвиднілось. Яким пішов до сусіда прохати коней, їхати шукати Василька. Олена

напросилася їхати з ним. Весело рипіли сани по снігу, весело бігли коні, хоч дорога була трохи забита. Та невесело було на серці в Якима та в Олени. Вони в'їхали в ліс. Олена пильно дивилась межі дерева; їй все здавалося, що вона бачить то сани, то свитку Василькову, то кінські ноги...

— Коли б хоч їхав хто, — обізвався Яким, — розпитали б, чи не бачив чого в лісі. Зустріли якогось жидка однією конячкою. Яким розповів йому своє горе та почав розпитувать. — Я бачив зламані сани, а на них ялинку, — сказав той. — Подайтесь лісом управоруч.

— Ой, нема вже мого Василька, нема моєї дитини! — заголосила Олена. Той крик серця болісною луною розлігся в Якимовому серці.

Ще здалеку заманячили на дорозі поламані сани, зазеленіла присипана снігом ялинка. Яким під'їхав до саней. Олена перша зіскочила і почала припадати до саней та тужити на весь ліс. Яким стояв, сумно схиливши голову. «Так, — думав він, — Василька з'їли вовки...» Враз щось під'їхало. Яким озирнувся і не хотів вірити своїм очам. Перед ним стояли його коні, а на санях сидів Петро, братів наймит. — Ти звідки взявся тут? — скрикнув Яким.

— Та хазяїн послали мене по ваші сани. Ще й казали і сю ялинку відвезти до пана... Василько обламався учора, збивсь з дороги і ледве добився до нас уночі. — То Василько живий?! — скрикнули разом Яким і Олена.

— Та вже ж живий... Оце недавно поїхали вдвох з нашим Омельком додому. — Слава тобі, господи! — зраділи бідолашні. — Слава тобі, господи, що він живий!

Петро взяв ялинку на свої сани, а поламані сани примостили на Якимових. Яким вйокав на коні, поспішаючи додому. Василько вже був дома. Яким та Олена плакали з радощів, обіймаючи Василька.

— Ми вже думали, що не побачимо тебе, — казали вони.

А Василько весело щебетав, оповідаючи свої пригоди в лісі.

М. Коцюбинський "ЯЛИНКА"

I.

1. Напередодні якого свята відбуваються події?
2. Чому в Якимовій хаті кипить робота? Що робить Василько?
3. За скільки втворював батько ялинку?
4. Чому Василько дуже плакав, коли зрубали ялинку?

II.

1. Як змінилася погода під вечір?
2. Що зробив Василько, коли зрозумів, що заблудився?
3. Що згадалося хлопчиків?
4. Які два вогники блимали під лісом?

III.

1. Чому сумно було в Якимовій хаті?
2. Що мати казала про Василька?
3. Хто літав по хаті, шарпав за серце і не давав їм спати?

IV.

1. Що вирішили робити Василькові батьки на наступний день?
2. Про що подумала мати, коли побачила поламані сани і ялинку на них?
3. Хто під'їхав до батьків?
4. Що *Петро* розповів їм?
5. Як батьки зраділи, коли побачили вдома сина?